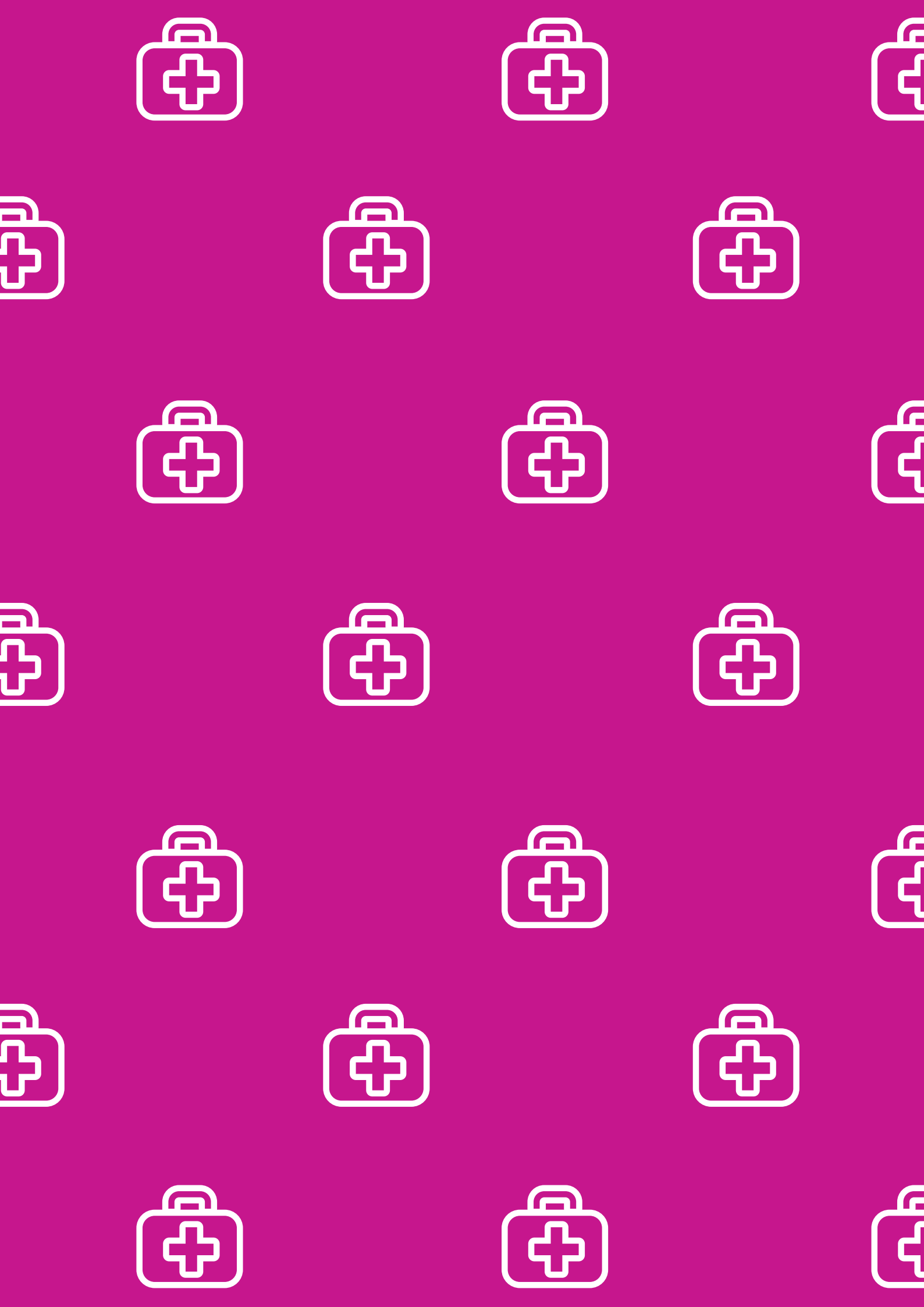

**XI.
ZDROWIE I POMOC
SPOŁECZNA**

XI.1. ŻŁOBKI

Na koniec 2017 roku w rejestrze prowadzonym przez Prezydenta Miasta Krakowa zarejestrowanych było 170 niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych dysponujących 4 894 miejscami (w 2016 roku 3 667) oraz 22 żłobki samorządowe dysponujące 2 350 miejscami dla dzieci do lat 3. Ponadto funkcjonowało 37 dziennych opiekunów, dysponujących 185 miejscami opieki. Łącznie liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 wyniosła 7 429 (w 2016 roku 6 142).

W ramach zadania związanego z zapewnieniem opieki nad dzieckiem w wieku od 5 miesięcy do 3 lat Gmina Miejska Kraków w 2017 roku podejmowała m.in. następujące działania:

- podpisała umowy o udzielenie dotacji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca i od 1 września do 31 grudnia 2017 roku ze 133 żłobkami i klubami dziecięcymi oraz z 18 dziennymi opiekunami. Łączna kwota, na którą zawarto umowy na 2017 rok wynosiła 10 460 950,85 PLN. Liczba miejsc objętych dotacją wyniosła 3 542
- zleciła prowadzenie 5 żłobków podmiotom innym niż gminne, w lokalach zakupionych w ramach dotacji z resortowego programu *Maluch*
 - 60 miejsc opieki w żłobku przy ul. M. Domagały 65 – 203 760 PLN

- 75 miejsc w żłobku przy ul. Dobrego Pasterza 118c – 241 200 PLN
- 101 miejsc w żłobkach przy ul. Radzikowskiego 100J i K – 217 476 PLN
- 100 miejsc w żłobku przy ul. Lipskiej 75 – żłobek rozpoczął działalność w 2018 roku
- przystąpiła do konkursu ofert w ramach resortowego programu *Maluch* ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i otrzymała dotację 604 100 PLN na funkcjonowanie 316 miejsc utworzonych w latach 2011–2016 z programu *Maluch* w 16 żłobkach samorządowych oraz 1 200 000 PLN na budowę żłobka przy ul. Lipskiej, a także w ramach programu *Za życiem* otrzymała dotację 250 000 PLN na dostosowanie 5 żłobków samorządowych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych

**7 429 dzieci do 3 lat uczęszczało
do 229 placówek opieki instytucjonalnej**

TABELA XI.1. INFORMACJE NA TEMAT ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH W LATACH 2014–2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Liczba żłobków	22	22	22	22
Liczba dzieci uczęszczających do żłobków ogółem	2 200	2 350	2 350	2 350
Średnia liczba dzieci w placówce	100	107	107	107
Liczba oddziałów w żłobkach	80	80	80	80
Liczba etatów	490	502	517	518
Wydatki na żłobki (w PLN) ¹	31 262 432	33 622 227	33 047 310	35 760 122
Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka ¹	1 184	1 192	1 175	1 268
Wysokość czesnego	199	199	199	199

¹ w koszty wliczono dotację oraz tzw. zadania dzielnic, a także środki inwestycyjne

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

TABELA XI.2. FINANSOWANIE ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH PRZEZ RADY DZIELNIC W RAMACH ZADAŃ POWIERZONYCH DZIELNIC W LATACH 2014–2017 – OD 2017 ROKU ZADANIA DZIELNIC (W PLN)

Zadania powierzone	2014	2015	2016	2017
Remonty bieżące	197 862	205 625	–	–
Prace remontowe	189 227	482 241	451 133	606 609
Ogółem	387 089	687 866	451 133	606 609

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

TABELA XI.3. INWESTYCJE W ŻŁOBKACH W 2017 ROKU

Nr żłobka	Wydatkowane środki (w PLN)
12, os. 2 Pułku Lotniczego 23	66 351
13, os. Centrum A 12	32 000
21, ul. Lekarska 3	159 658
22, os. Tysiąclecia 14	131 908
Ogółem	389 917

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

TABELA XI.4. LICZBA MIEJSC W ŻŁOBKACH, KLUBACH DZIECIĘCYCH I U DZIENNYCH OPIEKUNÓW W LATACH 2014–2017

	2014		2015		2016		2017	
	Podmioty	Miejsca	Podmioty	Miejsca	Podmioty	Miejsca	Podmioty	Miejsca
Ogółem	120	4 216	155	5 205	185	6 142	229	7 429
Żłobki samorządowe	22	2 200	22	2 350	22	2 350	22	2 350
Niepubliczne żłobki i kluby dziecięce	90	1 976	114	2 760	138	3 667	170	4 894
Dzienni opiekunowie	8	40	19	95	25	125	37	185

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

TABELA XII.5. LICZBA NIAŃ LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Nianie zarejestrowane w ZUS	500	600	600	400

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

XI.2. INFORMACJE OGÓLNE O ŚWIADCZENIACH ZDROWOTNYCH

Zgodnie z art. 4 Ustawy z 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 160; z późn. zm.) świadczeń zdrowotnych udzielają podmioty lecznicze:

- przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy z 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2018 roku, poz. 646) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
- jednostki budżetowe, w tym państwowe jednostki budżetowe tworzone i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, posiadające w strukturze organizacyjnej ambulatorium, ambulatorium z izbą chorych lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej lub położną podstawowej opieki zdrowotnej w rozumieniu

przepisów Ustawy z 27 października 2017 roku o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U., poz. 2217)

- instytuty badawcze, o których mowa w art. 3 Ustawy z 30 kwietnia 2010 roku o instytutach badawczych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1158, 1452 i 2201)
- fundacje i stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia, i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej
- posiadające osobowość prawną jednostki organizacyjne stowarzyszeń, o których mowa w pkt 5
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania
- jednostki wojskowe w zakresie, w jakim wykonują działalność leczniczą

XI.2.1. LECZNICTWO AMBULATORYJNE

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy. W razie nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia, pacjent może udać się po pomoc do dowolnego punktu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, niezależnie od tego, gdzie mieszka, i do którego lekarza/pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) złożył swoją deklarację. Na terenie Krakowa funkcjonuje 8 podmiotów udzielających świadczeń w ww. zakresie (w tym Szpital św. Rafała udziela świadczeń nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej pod dwoma adresami, podobnie jak NZOZ Kraków Południe).

Ponadto pod numerem Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej (CTIM) – 12 661 22 40, finansowanego z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, funkcjonującego siedem dni w tygodniu przez całą dobę, pacjent może uzyskać informację, gdzie mogą być udzielane świadczenia ambulatoryjne w porze nocnej, w niedziele i święta.

Całodobowy Telefon Informacji

Medycznej (CTIM) – 12 661 22 40

udzielił 128 350 informacji

Pod numerem CTIM można uzyskać także szereg innych informacji, dotyczących m.in.: świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, szpitalnych oddziałów ratunkowych, aptek, programów zdrowotnych i ich realizatorów oraz placówek świadczących pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin. Udzielane są również informacje o danych adresowych świadczeniodawców oraz dotyczące rzeczywistego czasu oczekiwania na świadczenia. W 2017 roku w ramach działalności infolinii udzielono łącznie 128 350 informacji (w 2016 roku – 126 815 informacji). Najwięcej informacji udzielono z zakresu poradni specjalistycznych (bez odwykowych) – 71 548 oraz szpitali (w tym SOR) – 14 317.

TABELA XI.6. LICZBA PLACÓWEK AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Liczba przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich:	602	638	669	674
prywatne praktyki lekarskie – kontrakt z NFZ	16	11	11	11

ŹRÓDŁO: URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

TABELA XI.7. LICZBA PORAD UDZIELONYCH W PORADNIACH SPECJALISTYCZNYCH W LATACH 2015–2017

Poradnia	2015	2016	2017
Alergologiczna	208 232	210 873	187 904
Diabetologiczna	113 292	114 397	108 219
Nefrologiczna	36 910	36 992	39 217
Kardiologiczna	411 499	413 339	418 279
Dermatologiczna	271 511	285 745	292 045
Neurologiczna	327 979	334 467	333 679
Onkologiczna	166 946	177 583	177 295
Rehabilitacyjna	127 267	117 868	128 970
Chorób zakaźnych	51 649	52 735	53 738
Pediatryczna	89 672	115 212	144 842
Ginekologiczno-położnicza	559 079	562 517	576 986
Chirurgii – razem	793 793	805 255	825 925
w tym urazowo-ortopedyczna	363 424	387 267	411 293
Okulistyczna	531 455	557 824	554 916
Otolaryngologiczna	365 613	370 807	378 523
Urologiczna	151 611	155 961	158 041

Stomatologiczne – ogółem, w tym:	1 516 021	1 154 473	1 361 302
ortodontyczna	122 286	135 086	142 418
protetyki stomatologicznej	65 103	58 853	59 384
chirurgii stomatologicznej	162 217	156 097	179 747

ŹRÓDŁO: URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

TABELA XI.8. ZATRUDNIENIE PODSTAWOWEGO PERSONELU MEDYCZNEGO Z WYKSZTAŁCENIEM WYŻSZYM W LATACH 2016–2017

Wyszczególnienie	Pracujący (w osobach) ¹				Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy ³
	Ogółem		w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy ²		
	2016	2017	razem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Lekarze, w tym:	11 317	12 286	4 142	3 066	4 404
kobiety	6 533	6 932	2 538	1 875	2 636
Lekarze stomatolodzy, w tym:	1 446	1 559	465	258	701
kobiety	1 002	1 097	350	198	526
Farmaceuci, w tym:	135	140	107	96	104
kobiety	105	107	80	72	77
Diagności laboratoryjni	699	805	686	632	663
Zatrudnieni w pracowniach diagnostycznych (osoby niewymienione w wierszach powyżej)	350	54	52	46	47
Pielęgniarki z wyższym wykształceniem, w tym:	9 773	5 551	4 259	4 005	4 188
z dyplomem mgr pielęgniarstwa	2 000	2 235	1 729	1 631	1 706
Położne z wyższym wykształceniem, w tym:	1 471	740	459	432	511
z dyplomem mgr położnictwa	314	332	166	159	196
Ratownicy medyczni z wyższym wykształceniem, w tym:	963	316	131	121	123
mgr ratownictwa medycznego	25	41	22	14	14
Fizjoterapeuci	1 196	1 175	762	652	814
Dietetycy	90	129	94	84	90
Psycholodzy	768	758	411	205	358
Logopedzi	120	121	51	27	54
Personel techniczny obsługujący aparaturę medyczną	110	145	69	61	72

¹ pracujący – bez względu na rodzaj umowy (np. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, w tym umowa zlecenia) i wymiar czasu pracy² zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania (zgodnie z Kodeksem Pracy)³ na podstawie oświadczenia pracującego

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ MAŁOPOLSKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO – OPRACOWANIE NA PODSTAWIE SPRAWOZDANIA MZ-88

XI.2.2. STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA – LECZNICTWO ZAMKNIĘTE

Gmina Miejska Kraków jest podmiotem tworzącym dla trzech jednostek lecznictwa zamkniętego:

- Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza (421 łóżek)
- Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego (599 łóżek)
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Wielickiej 267 (512 łóżek)

W szpitalach ogólnych było 6 030 łóżek, w szpitalach psychiatrycznych 877, a w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w zakresie długoterminowej opieki zdrowotnej: 1 408.

W placówkach lecznictwa zamkniętego jest 8 315 łóżek

TABELA XI.9. NAKŁADY GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW NA REMONTY, INWESTYCJE I ZAKUPY INWESTYCYJNE W PODMIOTACH LECZNICZYCH Z TERENU MIASTA KRAKOWA W LATACH 2014–2017 (W PLN)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	8 783 595	8 290 794	12 477 541	11 061 346
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	6 237 864	8 197 926	6 303 375	15 056 923 ¹
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Krakowie	709 904	4 718 655	6 403 022	7 889 743 ²
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	2 394 321	460 000	779 636	0
Szpital Uniwersytecki w Krakowie	0	0	0	0
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	57 196	0	1 000	0
Małopolskie Hospicjum dla Dzieci	0	0	500 000	0
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie	0	0	0	100 000
Ogółem	18 182 880	21 667 375	26 464 574	34 108 012

¹ tym kwota 5 575 190 PLN stanowi środki niewygasające, ujęte w uchwale nr XCI/2400/17 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2017 roku w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2017, termin wydatkowania do 30 czerwca 2018 roku

² w tym kwota 6 880 595 PLN stanowi środki niewygasające, ujęte w uchwale nr XCI/2400/17 Rady Miasta Krakowa z 20 grudnia 2017 roku w sprawie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2017, termin wydatkowania do 30 czerwca 2018 roku

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

Szczegółowe informacje z zakresu realizacji polityki zdrowia znajdują się na stronie internetowej BIP w zakładce Rozwój miasta/ Polityki/ Zdrowie// Medycyna, pod adresem: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=19267.

XI.2.3. SYSTEM PAŃSTWOWEGO RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

TABELA XI.10. SZPITALA, W KTÓRYCH DZIAŁAŁY SZPITALNE ODDZIAŁY RATUNKOWE W 2017 ROKU

Nazwa szpitala i adres	
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ w Krakowie	ul. Wrocławska 1-3
Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego SPZOZ w Krakowie	os. Na Skarpie 66
Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza w Krakowie	ul. Prądnicka 35-37
Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie	os. Złotej Jesieni 1
SP ZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie	ul. M. Kopernika 36
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie	ul. Wielicka 265

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA

Podstawy prawne funkcjonowania:

- Ustawa z 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 2195 z późn. zm.)
- Ustawa z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1938 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 15 grudnia 2014 roku w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz kryteriów kalkulacji kosztów działalności zespołów ratownictwa medycznego (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1902)
- Wojewódzki plan działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego dla województwa małopolskiego (według stanu na listopad 2017 roku)

Zadania w zakresie planowania, organizowania, koordynowania oraz nadzoru nad systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego na terenie województwa małopolskiego, w tym miasta Krakowa, wykonuje Wojewoda Małopolski, zgodnie z art. 19 Ustawy.

Zatwierdzony przez Ministra Zdrowia „Wojewódzki plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne” dla województwa małopolskiego wraz z jego aktualizacjami jest podawany do informacji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie. Działający w województwie małopolskim system dyspozytorski, w tym na terenie miasta Krakowa, od 18 października 2017 roku został zastąpiony jednolitym w skali kraju Systemem Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM), który umożliwia przyjmowanie zgłoszeń alarmowych z centrum powiadamiania ratunkowego oraz powiadomień o zdarzeniach kierowanych na numer alarmowy 999, a także dysponowanie zespołów ratownictwa medycznego,

rejestrowanie zdarzeń medycznych, prezentację położenia geograficznego miejsca zdarzenia, pozycjonowanie zespołów ratownictwa medycznego oraz wsparcie realizacji zadań przez zespoły ratownictwa medycznego i lekarza koordynatora ratownictwa medycznego. W ramach tego systemu funkcjonowały dwie Skoncentrowane Dyspozytornie Medyczne, w tym jedna w Krakowskim Pogotowiu Ratunkowym przy ul. św. Łazarza 14. Zadaniem dyspozytorni medycznej jest obsługa zgłoszeń z numeru 999 – Pogotowie Ratunkowe i z numeru 112, przekazywanych z Centrum Powiadamiania Ratunkowego (zlokalizowanego w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim przy ul. Basztowej 22) oraz z innych służb.

Oprócz numeru 112 i numeru Pogotowia Ratunkowego – 999, w dalszym ciągu funkcjonują numery alarmowe innych służb, tj.:

- Policja – 997
- Straż Pożarna – 998

W Centrum Powiadamiania Ratunkowego funkcjonuje 30 stanowisk dla operatorów, którzy obsługują zgłoszenia z numeru alarmowego 112

Do obsługi zgłoszeń alarmowych w CPR zatrudnionych było 86 operatorów

XI.2.4. UZDROWISKO SWOSZOWICE

Uzdrowisko Swoszowice jest jedynym w Polsce uzdrowiskiem funkcjonującym na obszarze dużej aglomeracji miejskiej. Uzdrowiskiem jest obszar wyodrębniony w ramach Dzielnicy X, czyli Osiedle Uzdrowisko Swoszowice, położone w południowo-wschodniej części miasta. Gmina Miejska Kraków

realizuje zadania ustawowe dotyczące Osiedla Uzdrowisko Swoszowice (art. 46 Ustawy z 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2005 roku, nr 167, poz. 1399 z późn. zm.).

TABELA XI.11. LICZBA PACJENTÓW KORZYSTAJĄCYCH Z USŁUG W ZAKRESIE LECZNICTWA SANATORYJNEGO ŚWIADCZONYCH PRZEZ UZDROWISKO KRAKÓW SWOSZOWICE SP. Z O.O. W LATACH 2014–2017

Wyszczególnienie	2014 wykonanie	2015 wykonanie	2016 wykonanie	2017 wykonanie
Liczba pacjentów szpitala uzdrowiskowego	324	288	472	451
Liczba kuracjuszy sanatoryjnych	988	1 011	973	960
Liczba kuracjuszy ambulatoryjnych	4 659	4 806	4 736	4 850
Liczba pacjentów rehabilitacyjnych w szpitalu uzdrowiskowym	101	79	0	0
Ogółem	6 072	6 184	6 181	6 261

ŹRÓDŁO: FIRMA UZDROWISKO KRAKÓW SWOSZOWICE SP. Z O.O.

XI.2.5. PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Środki finansowe na realizację wszystkich miejskich programów zdrowotnych przeznaczone na rok 2017 wynosiły 1 346 970 PLN (w 2016 roku 1 240 510 PLN)

Realizowano 11 programów, w których przebadano 33 258 mieszkańców miasta (w 2016 roku 33 095), udzielając 36 344 świadczeń.

TABELA XI.12. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ MIEJSKĄ KRAKÓW W 2017 ROKU

Programy	Środki wydatkowane	Liczba osób objętych badaniem	Liczba udzielonych świadczeń
Program prewencji otyłości, cukrzycy typu 2, nadciśnienia i miażdżycy	76 468	1 311	1 571
Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej	184 780	7 349	7 349 (I etap) 2 361 (II etap)
Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa	222 045	14 700	13 313
Program profilaktyki następstw dysplazji stawów biodrowych	79 929	1 029	1 073
Program profilaktyki próchnicy u dzieci	311 985	2 340	8 961
Program szczepień ochronnych przeciw grypie po 65. roku życia	179 899,5	5 326	10 478
Program zdrowotny w zakresie prewencji i wykrywania chorób układu krążenia w populacji mieszkańców województwa małopolskiego	22 557,75	141	842
Program profilaktyki zakażeń meningokokowych dla dzieci w wieku od 12 do 24 miesięcy, zamieszkałych w Gminie Miejskiej Kraków	78 270	613	1 852

Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych dla dzieci w wieku 0-3 lat, uczęszczających do żłobków i przedszkoli	79 163	264	907
Program <i>Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego</i> . Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP)	41 913	120	385
Program profilaktyki i terapii dzieci z autyzmem	69 960	65	565
Ogółem	1 346 970,25	33 258	49 657

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

Na profilaktykę i promocję zdrowia w ramach zadań wydzielonych do dyspozycji dzielnic w 2017 roku wydatkowano 146 173 PLN wobec 161 972 PLN w 2016 roku. Dziesięć

Dzielnic w 4 różnorodnych programach objęto badaniami 1 632 mieszkańców Krakowa (w 2016 roku 2 355).

TABELA XI.13. KWOTY WYDATKOWANE Z BUDŻETU MIASTA KRAKOWA W RAMACH ZADAŃ WYDZIELONYCH DO DYSPOZYCJI DZIELNIC NA PROFILAKTYKĘ I PROMOCJĘ ZDROWIA W LATACH 2014–2017

Dzielnica	2014	2015	2016	2017
I Stare Miasto	24 980	0	0	0
II Grzegórzki	41 732	36 787	36 764	30 034
III Prądnik Czerwony	0	4 848	4 898	7 000
IV Prądnik Biały	0	0	0	0
V Krowodrza	14 838	13 720	0	0
VI Bronowice	11 968	17 870	12 000	0
VII Zwierzyńiec	21 907	21 812	24 527	21 939
VIII Dębniki	4 970	4 940	24 995	24 980
IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	9 653	0	2 953	6 880
X Swoszowice	0	0	0	0
XI Podgórze Duchackie	0	0	0	0
XII Bieżanów-Prokocim	0	10 928	0	4 880
XIII Podgórze	2 000	0	0	0
XIV Czyżyny	15 556	17 819	6 000	6 000
XV Mistrzejowice	19 842	45 760	39 840	19 760
XVI Bieńczyce	14 824	14 961	9 995	14 700
XVII Wzgórza Krzesławickie	9 301	9 871	0	10 000
XVIII Nowa Huta	0	0	0	0
Ogółem	191 571	199 316	161 972	146 173

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

TABELA XI.14. PROGRAMY DZIELNICOWE I LICZBA OSÓB, KTÓRE Z NICH SKORZYSTAŁY

Dzielnica i nazwa programu	Kwota (w PLN)	Liczba osób
Dzielnica II Grzegórzki		
Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem	14 450	30
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	6 850	89
Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych dla dzieci w wieku od 0-3 lat zamieszkałych w Gminie Miejskiej Kraków, uczęszczających do żłobków i przedszkoli	4 350	15
Program profilaktyki zakażeń meningokokowych dla dzieci w wieku od 12 do 24 miesięcy zamieszkałych w Gminie Miejskiej Kraków	4 384	32
Dzielnica III Prądnik Czerwony		

Profilaktyka i terapia dzieci z autyzmem	4 000	3
Program profilaktyki wad postawy	3 000	124
Dzielnica VII Zwierzyniec		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	14 000	176
Program profilaktyki następstw dysplazji stawów biodrowych	793	106
Dzielnica VIII Dębники		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	24 980	327
Dzielnica IX Łagiewniki-Borek Fałęcki		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	6 880	62
Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	4 880	43
Dzielnica XIV Czyżyny		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	6 000	86
Dzielnica XV Mistrzejowice		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	19 760	234
Dzielnica XVI Bieńczyce		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	14 700	185
Dzielnica XVII Wzgórza Krzesławickie		
Program profilaktyki wad postawy u dzieci	10 000	120

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

XI.2.5.1. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO, PRZY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

W 2017 roku kwota wydatkowana przez organizacje pozarządowe i inne podmioty pożytku publicznego na zadania z zakresu profilaktyki wyniosła 319 172 PLN.

TABELA XI.15. WYDATKI Z BUDŻETU MIASTA KRAKOWA NA ZADANIA Z ZAKRESU PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ REALIZOWANE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W LATACH 2013–2017 (W PLN)

2013	2014	2015	2016	2017
89 725	138 602	361 885	956 751	319 172

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

XI.2.5.2. MEDYCINA SZKOLNA

Medycyna szkolna stanowi zespół działań mających na celu zapewnienie powszechnej opieki profilaktycznej, medycznej i stomatologicznej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w celu wczesnego rozpoznawania i zapobiegania stanom chorobowym, a także śledzenia prawidłowości ich rozwoju psychofizycznego i kształtowania pożądaných nawyków higienicznych i prozdrowotnych. Zarządzenie nr 670/2016

Prezydenta Miasta Krakowa z 17 marca 2016 roku w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016–2018, zobowiązuje Wydział Edukacji oraz Biuro ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa do zorganizowania skoordynowanej medycyny szkolnej, w zakresie posiadanych kompetencji.

Główne założenia Programu obejmują realizację programów zdrowotnych na terenie placówek oświatowych, rozwinięcie dostępności programów profilaktycznych wśród uczniów szkół, a także uzupełnienie godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

W 2017 roku w 190 szkołach i placówkach (w tym 7 w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i specjalistycznych, bursach szkół ponadpodstawowych, szkolnym schronisku młodzieżowym) funkcjonowało 180 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Spośród 41 istniejących gabinetów w 2017 roku funkcjonowały 34 gabinety stomatologiczne,

które realizowały programy profilaktyczne finansowane przez Gminę Miejską Kraków oraz programy finansowane z innych źródeł. Najwięcej gabinetów stomatologicznych działało w szkołach podstawowych – 26 gabinetów. W 2017 roku profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków, finansowaną ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, objętych było łącznie 74 815 uczniów, z czego 2 529 to uczniowie niepełnosprawni. Profilaktyczną opieką zdrowotną finansowaną ze środków Gminy Miejskiej Kraków objętych było łącznie 17 879 uczniów w 57 szkołach i placówkach samorządowych.

TABELA XI.16. LICZBA SZKÓŁ I GABINETÓW ORAZ LICZBA UCZNIÓW OBJĘTYCH OPIEKĄ ZDROWOTNĄ NA TERENIE SAMORZĄDOWYCH SZKÓŁ I PLACÓWEK (W PODZIALE NA TYPY SZKÓŁ I PLACÓWEK)

Typ szkoły i placówki	Liczba szkół		Liczba uczniów	
	Ogółem	w tym gabinetów	Ogółem	w tym niepełnosprawnych
Szkoły podstawowe	90	94	36 923	668
Zespoły szkolno-przedszkolne ¹	10	10	4 199	19
Zespoły szkół sportowych	2	2	1 327	1
Zespoły szkół ogólnokształcących	14	14	4 202	69
Zespoły szkół integracyjnych	1	1	968	73
Licea ogólnokształcące samodzielne ¹	21	20	12 970	58
Zespoły szkół zawodowych	24	24	12 055	52
Szkoły muzyczne	3	1	424	3
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	18	14	1 747	1 586
Ogółem	183	180	74 815	2 529

¹ dane uwzględniają klasy gimnazjalne, które w wyniku reformy systemu oświaty od 1 września 2017 roku funkcjonują w strukturze przekształconych szkół podstawowych, zespołów szkolno-przedszkolnych, liceów ogólnokształcących

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OCHRONY ZDROWIA UMK

W ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Zdrowy Kraków 2016–2018 w szkołach i placówkach realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

- Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej – adresowany do uczniów w wieku 7-8, 16-17 lat
- Program wad postawy – adresowany do dzieci w wieku 11-12 lat
- Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie miasta Krakowa – celem Programu było uzupełnienie godzin pracy

pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w szkołach podstawowych, specjalnych i integracyjnych

- Program profilaktyki próchnicy u dzieci – adresowany do uczniów w wieku od 6 do 14 lat

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadania z zakresu medycyny szkolnej znajduje się na stronie internetowej BIP w zakładce Rozwój miasta/ Polityki/ Zdrowie// Medycyna szkolna, pod adresem: http://www.bip.krakow.pl/?dok_id=15752.

XI.3. MIEJSKIE CENTRUM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 Ustawy z 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 487 z późn. zm.), zadania własne gmin w zakresie określonym Ustawą powinny być realizowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych co najmniej przez rady gmin. W ten sam sposób realizowane są również zadania wynikające z Ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 783 z późn. zm.). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (GPPIRPA oraz PN) na rok 2017, oparty na zadaniach określonych w obu aktach prawnych, został przyjęty

do realizacji uchwałą nr LVIII/1235/16 Rady Miasta Krakowa z 23 listopada 2016 roku. Za koordynowanie realizacji Programu w Krakowie odpowiada Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie (MCPU). Zadania Gminnego Programu realizują również inne wydziały oraz miejskie jednostki organizacyjne.

3 151 osób objęto świadczeniami opieki zdrowotnej w zakresie terapii uzależnień

TABELA XI.17. LICZBA PACJENTÓW I ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ W ZAKRESIE TERAPII UZALEŻNIEŃ W PODMIOTACH LECZNICZYCH FINANSOWANYCH PRZEZ GMINĘ MIEJSKĄ KRAKÓW W LATACH 2016-2017

	2016	2017
Liczba osób leczonych, w tym:	3 439	3 151
liczba osób starszych niż 50 lat	978	948
liczba osób w wieku 35-50 lat	1 332	1 246
liczba osób w wieku 18-34 lat	1 061	952
liczba osób w wieku 16-17 lat	63	5
liczba osób w wieku 14-15 lat	5	0
liczba osób młodszych niż 14 lat	0	0
Liczba pacjentów ze skierowaniem z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	197	139
Liczba pacjentów ze skierowaniem z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	223	178
Liczba pacjentów po leczeniu szpitalnym, kontynuujących leczenie w warunkach ambulatoryjnych	133	154
Liczba pacjentów zgłaszających się samodzielnie do podmiotów leczniczych	1 886	2 680
Liczba wykonanych świadczeń, z tego:	34 040	40 418
sesje psychoterapii indywidualnej	18 880	22 075
sesje psychoterapii grupowej	7 345	5 832
porada/ wizyty diagnostyczne oraz kolejne sprawdzające proces leczenia (wykonane przez lekarza i specjalistę psychoterapii uzależnień)	6 563	12 202
sesje psychoedukacyjne	1 011	208
sesje psychoterapii rodzinnej	241	101

ŹRÓDŁO: MIEJSKIE CENTRUM PROFILAKTYKI I UZALEŻNIEŃ

Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie (MCPU) jest jednostką organizacyjną miasta Krakowa i realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Do zadań statutowych Centrum należy między innymi informowanie o szkodliwości nadużywania alkoholu i innych substancji

psychoaktywnych, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych oraz sprawowanie opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości. Świadczona jest pomoc dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, jak również dla rodzin, w których występują problemy uzależnień: udzielana jest pomoc psychospołeczna, prawna i w postaci ochrony

przed przemocą w rodzinie. W Punkcie Konsultacyjnym MCPU udzielono 10 531 porad, w tym dla 11 nieletnich korzystających z pomocy z rodzicami lub opiekunami. W ramach zadań MCPU prowadzone są działania informacyjne, edukacyjne oraz szkoleniowe w zakresie profilaktyki uzależnień, skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców i opiekunów oraz nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych. Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie współpracuje również z innymi instytucjami w zakresie realizacji programów ochrony i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Siedziba MCPU znajduje się w Krakowie przy ul. Rozrywka 1, a przez całą dobę czynny jest telefon zaufania 12 411 60 44,

gdzie można zgłaszać problemy związane z uzależnieniem swoim oraz bliskich osób.

W 2017 roku spadła liczba osób doprowadzonych do MCPU przez Policję i Straż Miejską: z 10 128 osób w 2016 roku do 9 522 osób w 2017 roku. Należy zaznaczyć, że 446 osób było doprowadzonych do Działu Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi wielokrotnie.

W Punkcie Konsultacyjnym udzielono porad dla 10 531 osób, w tym dla 11 nieletnich z rodzicami lub opiekunami.

TABELA XI.18. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEGO CENTRUM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W KRAKOWIE W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI NIETRZEŻWYMI			
Liczba osób doprowadzonych ogółem: w tym:	10 015	10 128	9 522
przyjęcia	9 787	9 890	9 317
odmowy	224	234	205
w tym:			
przez Policję	6 025	5 405	5 150
przez Straż Miejską	3 990	4 723	4 372
Ogółem pobytów, w tym:	9 787	9 890	9 317
kobiet	1 056	1 027	968
małoletnich	12	16	11
bezdomnych	3 250	3 858	3 562
wielokrotnych	2 128	2 206	2 024
cudzoziemców	299	387	476
z gmin na podstawie umów i porozumień	465	399	441
Ogółem osób, w tym:	7 551	7 565	7 061
kobiet	895	873	815
małoletnich	12	16	11
bezdomnych	1 982	2 329	2 144
wielokrotnych	444	447	446
Przesłanki Ustawy o wychowaniu w trzeźwości, które spowodowały doprowadzenie i przyjęcie do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi MCPU			
Zgorszenie w miejscu publicznym – liczba	1 129	1 096	1 114
%	11,54	11,08	11,96
Zagrożenie zdrowia lub życia własnego – liczba	8 080	8 414	7 978
%	82,56	85,08	85,63
Zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich – liczba	3 143	3 032	2 783
%	32,11	30,66	29,87
Sytuacje najczęściej skutkujące doprowadzeniem do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi MCPU			
Leżący – liczba	6 483	6 822	6 425
%	66,24	68,98	68,96

Awantura domowa – liczba	1 154	1 128	1 164
%	11,79	11,41	12,49
Awantura w miejscu publicznym – liczba	1 738	1 553	1 347
%	17,76	15,70	14,46
Pieszy na jezdni – liczba	125	102	106
%	1,28	1,03	1,14
Inna przyczyna – liczba	197	201	200
%	2,01	2,03	2,15
Badania lekarskie oraz inne świadczenia			
Akcje bezpośredniego ratowania życia	5	4	5
Skierowania do placówek służby zdrowia podczas pobytu	27	23	17
Skierowania do placówek służby zdrowia po wytrzeźwieniu	47	31	16
Przyjęcia osób skierowanych przez placówki służby zdrowia	521	448	375
Pobrania krwi do badań na zlecenie policji	1	1	2
Informacje finansowe MCPU (w PLN)			
Wysokość opłaty za pobyt	302	302/299	299/298
Średni koszt pobytu	524	561	668
Należności przypisane według rachunków	2 955 674	2 966 200	2 779 800
Ściągalność należności (w %)	29,13	30	29,91
Koszty działalności	5 129 944	5 551 697	6 222 748
Zatrudnienie (etaty)	54,04	54,16	55,6
DZIAŁ PROFILAKTYKI I TERAPII			
Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym, w tym:	11 486	11 386	10 531
osoby z problemem alkoholowym, w tym:	5 222	4 656	4 665
kobiety	1 058	1 027	968
nieletni (z rodzicami lub opiekunami)	12	16	11
osoby nieuzależnione, dorośli członkowie rodziny z problemem alkoholowym (współuzależnieni, DDA)	1 266	1 449	1 275
ofiary przemocy domowej	626	811	896
sprawcy przemocy domowej	2 065	2 090	1 655
Prowadzenie grup wsparcia			
Liczba spotkań grupy AA	52	53	53
Liczba osób uczestniczących w grupie AA	1 360	1 250	1 265
Liczba spotkań grupy AL ANON	59	56	58
Liczba osób uczestniczących w grupie AL ANON	1 001	717	867
Liczba spotkań grupy AL ATEEN	0	0	0
Liczba osób uczestniczących w spotkaniu grup AL ATEEN	0	0	0
Liczba rozmów w Telefonie Zaufania	2 603	2 899	2 437
Szkolenia (dotyczące profilaktyki uzależnień)			
Liczba przeprowadzonych szkoleń	876	955	1 035
Liczba szkół, w których przeprowadzono szkolenia	190	238	241
Liczba uczestników szkoleń (łącznie), w tym:	20 934	20 678	21 231
uczniowie	15 240	16 360	17 806
rodzice	2 696	2 526	2 453
nauczyciele	2 522	1 427	708

inne osoby dorosłe			264
Organizacja konferencji			
Liczba konferencji	5	7	5
Liczba uczestników konferencji	1 062	1 446	1 014

ŹRÓDŁO: MIEJSKIE CENTRUM PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ W KRAKOWIE

XI.4. POMOC SPOŁECZNA

XI.4.1. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 37 914 osób. Udzielono pomocy 4 021 rodzinom z dziećmi, 1 698 rodzinom niepełnym oraz 4 927 rodzinom emerytów i rencistów (źródło: MPiPS z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, pieniężnych, w naturze i usługach za 2017 rok).

Ponadto pomoc finansową otrzymało 468 rodzin zastępczych i 2 rodzinne domy dziecka na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 309 usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek.

Udzielono wsparcia finansowego w postaci zasiłków szkolnych i stypendiów 2 568 uczniom, a w ramach rządowego programu pomocy uczniom Wyprawka szkolna – 615 uczniom.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 37 914 osób

TABELA XI.19. WYDATKI SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2015–2017 (W TYS. PLN)

	2015	2016	2017
Zadania GMK realizowane przez MOPS			
Wydatki bieżące, w tym:	183 551	203 639	217 680
dotacje dla podmiotów niepublicznych ¹	53 824 ¹	61 810 ¹	68 304 ¹
Wydatki inwestycyjne	1 176	3 589	9 494
Ogółem	184 727	207 228	227 174
Zadania GMK realizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej			
Wydatki bieżące	114 177	124 793	136 169
Wydatki inwestycyjne	2 185	13 322	15 943
Ogółem	116 362	138 115	152 112
Zadania GMK realizowane przez system pomocy społecznej ogółem			
Wydatki bieżące	297 728	328 432	353 849
Wydatki inwestycyjne	3 361	16 911	25 437
Ogółem	301 089	345 343	379 286

¹ dotacja przekazana organizacjom pozarządowym z planu finansowego SO UMK na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ REALIZOWANA PRZEZ MOPS W KRAKOWIE

Głównym celem pomocy społecznej jest wsparcie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin, a także ich integracja ze środowiskiem.

Łączna kwota udzielonej pomocy wynosiła
85 811 307 PLN

TABELA XI.20. WYDATKI Z FUNDUSZY POMOCY SPOŁECZNEJ W 2017 ROKU WEDŁUG POWODÓW TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Powód trudnej sytuacji życiowej	2017				
	Liczba gospodarstw domowych	%	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	%	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe
Ogółem ¹	15 124	100	85 811 307	100	5 674
Bezdomność	1 019	6,74	3 510 948	4,09	3 445
Potrzeba ochrony macierzyństwa	689	4,56	5 121 373	5,97	7 433
Bezrobocie	4 445	29,39	23 145 504	26,97	5 207
Niepełnosprawność	7 320	48,40	49 817 390	58,05	6 806
Długotrwała lub ciężka choroba	9 759	64,53	61 372 171	71,52	6 289
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	630	4,17	3 715 719	4,33	5 898
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	1 362	9,01	7 617 316	8,88	5 593
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	227	1,50	2 058 266	2,40	9 067
Alkoholizm	873	5,77	4 577 283	5,33	5 243
Narkomania	60	0,40	224 301	0,26	3 728
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	139	0,92	267 313	0,31	1 923
Przemoc w rodzinie	94	0,62	312 833	0,36	3 328
Sytuacja kryzysowa	7	0,05	32 337	0,04	4 620
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3	0,02	34 714	0,04	11 571
Ubóstwo	7 361	48,67	48 048 142	55,99	6 527
Zdarzenie losowe	37	0,24	99 728	0,12	2 695

¹ dane z poszczególnych rubryk nie sumują się na pozycję ogółem, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.3. UDZIELONE ŚWIADCZENIA

TABELA XI.21. ŚWIADCZENIA W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW W LATACH 2016–2017

	2016		2017	
	Liczba osób ¹	Kwota (w PLN)	Liczba osób ¹	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	3 423	17 397 611	3 516	17 044 351
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3 213	1 539 475	3 294	1 530 000
Zasiłki okresowe	13 310	10 715 342	11 564	12 906 811
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	18 146	20 733 027	16 330	22 793 951
zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	15 941	14 318 662	14 024	15 482 108
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	2 372	13 973 461	2 519	15 431 324
Usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi	75	302 082	93	378 597
Posiłki w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	8 389	8 428 348	7 509	8 109 885
Wyprawka szkolna – rządowy program pomocy uczniom	1 021	262 483	615	149 517
Zasiłki szkolne	88	51 920	78	46 950
Stypendia szkolne	3 402	2 327 292	2 716	2 032 191

¹ liczba osób, które skorzystały ze świadczenia

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

TABELA XI.22. UDZIELONE ŚWIADCZENIA W RAMACH ZADAŃ ZLECONYCH GMINIE MIEJSKIEJ KRAKÓW W LATACH 2016–2017

	2016		2017	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	451	3 111 945	457	3 030 744
Wypłacanie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy	24	100 326	27	123 540
Pomoc uchodźcom	5	77 163	3	71 623
Pomoc dla cudzoziemców – pobyt tolerowany	7	9 992	2	10 587

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.4. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników MOPS i świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu

swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest w zakresie prawnym i psychologicznym.

TABELA XI.23. PORADNICTWO PRAWNE I PSYCHOLOGICZNE W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba udzielonych porad prawnych	3 695	4 076	3 340
Liczba udzielonych porad psychologicznych	3 458	3 570	3 637
Liczba osób, którym udzielono porady	2 066	1 667	1 549

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.5. WSPARCIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usługi asystenta rodziny, poradnictwa rodzinnego, terapii i mediacji. Ponadto rodzinom wychowującym dziecko niepełnosprawne oferowana jest pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2017 roku wsparciem w formie asystentury rodzinnej objęte były 602 (w 2016 roku 452) rodziny, którym pomagało 41 (w 2016 roku 37) asystentów rodziny. Zakres realizowanych w ramach usługi zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego.

W celu pomocy rodzinie dzieci mogą korzystać z opieki i wychowania w placówkach wsparcia dziennego.

Wsparciem asystentury rodzinnej objęto 602 rodziny przez 41 asystentów rodziny

TABELA XI.24. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO W LATACH 2016–2017

Typ placówek	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Opiekuńcze	28	1 025	1 944	28	1 045	1 611
Specjalistyczne	5	950	1 299	5	950	1 322
Pracy podwórkowej	3	118	769	3	118	588
Ogółem	36	2 093	4 012	36	2 113	3 521

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

TABELA XI.25. ASYSTENCI RODZINY W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba asystentów	33	37	41
Liczba rodzin	325	452	602
Liczba dzieci w rodzinach	577	770	1 030

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.5.1. ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW – RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej (inf. w rozdz. Pomoc instytucjonalna świadczona przez System Pomocy Społecznej).

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka.

467 rodzin zastępczych sprawowało opiekę nad 624 dziećmi

Więcej informacji na stronie www.mops.krakow.pl.

TABELA XI.26. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W LATACH 2015–2017

	2015		2016		2017	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	325	410	333	408	316	392
Rodziny zastępcze niezawodowe	122	144	117	135	114	137
Rodziny zastępcze zawodowe – specjalistyczne	11	11	9	11	9	13
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	29	105	30	97	28	82
Rodzinne Domy Dziecka	2	7	2	9	2	12
Ogółem	489	677	491	660	469	636

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki

- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnienie
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

TABELA XI.27. USAMODZIELNIENIE WYCHOWANKÓW W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą	200	181	177
Liczba wychowanków placówek objętych pomocą	170	153	132
Ogółem	370	334	309

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.6. KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (KIS)

KIS-y świadczą pomoc dla bezrobotnych poprzez poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną i doradztwo zawodowe, grupowe formy pomocy, działania o charakterze edukacyjno-integracyjnym. Kluby Integracji Społecznej prowadzone są przez organizacje pozarządowe oraz Miejski Ośrodek Pomocy

Społecznej. W ramach projektu *Bariery zamieniamy na szanse*, od 1 września 2016 roku realizowano zadanie w formie Klubu Integracji Społecznej dla niepełnosprawnych niepracujących mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków.

TABELA XI.28. KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba placówek	2	3	3
Liczba uczestników	859	1 006	1 079
Liczba udzielonych porad	2 721	3 838	5 778
Liczba uczestników KIS, którzy podjęli zatrudnienie na otwartym rynku pracy	206	226	299

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

KIS działający w strukturze MOPS, oprócz wymienionej pomocy realizuje również działania o charakterze zatrudnieniowym:

- Prace społecznie użyteczne – program reintegracji społeczno-zawodowej, skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i realizowany w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach oraz instytucjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Czas pracy w ramach prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin. Prace społecznie użyteczne w Krakowie w całości

są organizowane przez MOPS, przy współpracy z Grodzkim Urzędem Pracy

- Roboty publiczne – narzędzie reintegracji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, objętych pomocą społeczną. Roboty publiczne organizowane są w formach Warsztatów Reintegracji Zawodowej i Społecznej
- Zatrudnienie subsydiowane – uczestnicy projektu *Bariery zamieniamy na szanse* współfinansowanego z UE, podejmują zatrudnienie subsydiowane w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej

TABELA XI.29. PROJEKTY REINTEGRACYJNE W LATACH 2015–2017

Liczba uczestników	2015	2016	2017
Prace społecznie użyteczne	417	516	476
Roboty publiczne	65	81	90
Zatrudnienie subsydiowane	–	28	75

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.7. CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Centrum Integracji Społecznej (CIS) realizuje zadania z zakresu integracji społecznej i zawodowej, poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych, dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu. Oferta CIS adresowana jest w szczególności do osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie

lecznictwa odwykowego, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, uchodźców realizujących indywidualny program integracji, osób niepełnosprawnych. W ramach projektu *Bariery zamieniamy na szanse* od 16 sierpnia 2016 roku zlecono realizację zadania w Centrum Integracji Społecznej, które zapewnia 20 miejsc dla osób bezdomnych bez pracy.

TABELA XI.30. CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba placówek	1	2	2
Liczba uczestników	163	171	196
Liczba udzielonych konsultacji	1 361	1 653	1 896

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.8. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są na podstawie Ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Środki na realizację

zadań przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2017 roku nieznacznie spadł koszt realizacji zadań ze środków PFRON: z 16 624 043 PLN w 2016 roku do 16 447 630 PLN.

TABELA XI.31. KOSZT REALIZACJI ZADAŃ ZE ŚRODKÓW PFRON W LATACH 2015–2017 (W PLN)

	2015	2016	2017
Ogółem, w tym	16 114 366	16 624 043	16 447 630
finansowanie działalności WTZ	8 506 894	9 005 748	8 961 695

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

TABELA XI.32. KORZYSTAJĄCY ZE ŚRODKÓW PFRON W LATACH 2015–2017 WEDŁUG FORM POMOCY

	2015	2016	2017
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, z tego:	1 894	2 071	1 720
niepełnosprawnych	1 230	1 362	1 198
opiekunów	664	709	522
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacji, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2 498	2 001	2 009
Dofinansowanie likwidacji barier	434	216	255

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.4.9. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2017 ROKU, WSPÓŁFINANSOWANE Z UNII EUROPEJSKIEJ

- Projekt *Barierę zamieniamy na szansę*

Projekt skierowany jest do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem zamieszkujących, pracujących, uczących się w Krakowie.

Celem projektu jest wzrost samodzielności osób z grup docelowych, poprzez wzmocnienie ich indywidualnego potencjału i zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia, zwiększenie aktywności społecznej, poprawę pełnienia ról społecznych.

Projekt odpowiada na problemy uczestników m.in. takie jak: niepełnosprawność, zaburzenia psychiczne, brak pracy, bezdomność, ubóstwo, zagrożenie wykluczeniem.

Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację projektu w 2017 roku wyniosła 5 837 560,62 PLN, z czego na zadania realizowane przez MOPS wydatkowano 4 246 866,71 PLN oraz na zadania zlecone podmiotom niepublicznym 1 590 693,91 PLN.

- Projekt *W sile wieku*

Od 1 marca 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie rozpoczął realizację projektu *W sile wieku*, który jest finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Projekt skierowany jest do seniorów, którzy ze względu na niepełnosprawność, stan zdrowia (przebyty udar, chorobę Alzheimera, choroby otępienne) wymagają opieki i wsparcia, ale mogą w ograniczonym stopniu funkcjonować samodzielnie. Dla uczestników utworzono na terenie Krakowa 5 nowych placówek – 4 kluby samopomocy aktywizujące i 1 klub samopomocy specjalistyczny (łącznie dysponujących 100 miejscami), w ramach których organizowany jest dzienny pobyt seniorów. Łączna kwota środków wydatkowanych na realizację projektu w 2017 roku wyniosła 2 847 667,28 PLN, z czego na zadania realizowane przez MOPS – 2 450 999,78 PLN, w tym ze środków własnych – 170 209,12 PLN oraz na zadania

zlecone podmiotom niepublicznym – 396 667,50 PLN. Wydatki inwestycyjne poniesione w ramach Projektu wyniosły łącznie 609 514,19 PLN – z czego w zakresie zadań inwestycyjnych MOPS – 550 618,19 PLN, natomiast w zakresie zadań inwestycyjnych realizowanych przez podmiot w ramach zadania zleconego – 58 896 PLN.

- Projekt *Rodzicu, nie jesteś sam!*

Gmina Miejska Kraków – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, oś priorytetowa IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa – realizuje projekt pn.: *Rodzicu, nie jesteś sam!*. Łączna wartość projektu wynosi: 1 113 999,60 PLN, w tym 1 045 660,60 PLN to wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Termin realizacji projektu: od 1 października 2017 roku do 31 marca 2020 roku. Celem projektu jest zaadaptowanie i wdrożenie rozwiązań w zakresie wsparcia młodych rodzin do prawidłowego wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej po urodzeniu dziecka.

XI.4.10. PRACA SOCJALNA, PROJEKTY SOCJALNE

Praca socjalna to działania pracowników pomocy społecznej skierowane na pomoc we wzmacnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację rodziny oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Działania podejmowane

w tym zakresie są dostosowane do indywidualnej sytuacji. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni współpracują z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, strażą miejską, policją, służbą zdrowia oraz innymi podmiotami, w celu zmiany sytuacji rodziny na lepsze.

TABELA XI.33. PRACA SOCJALNA I PROJEKTY SOCJALNE W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	11 857	10 426	12 165
Liczba projektów	51	52	41
Liczba uczestników projektów	1 714	1 266	769

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

Projekt socjalny to przedsięwzięcie skierowane do osób z konkretnego środowiska lub członków danej społeczności, prowadzące do osiągnięcia zaplanowanego celu. Ma doprowadzić do zmian, w pożądanym kierunku, sytuacji postrzeganej jako problemowa. Działania realizowane w projekcie socjalnym mają zazwyczaj na celu aktywizację społeczną i rozwiązywanie

problemów występujących w środowisku lub dotyczących członków danej społeczności. Projekt socjalny służy także organizacji i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb środowiska lub członków danej społeczności.

XI.4.11. WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI CHARYTATYWNEJ

Zadania z zakresu wspierania działalności charytatywnej realizowane są w oparciu o art. 11 Ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

TABELA XI.34. ZADANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA DZIAŁALNOŚCI CHARYTATYWNEJ W LATACH 2016–2017

Zadanie		2016		2017	
		Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)	Liczba/ ilość	Kwota (w PLN)
Prowadzenie kuchni	Osoby objęte pomocą	4 344	150 000	4 445	150 000
	Wydane posiłki	328 443		334 359	
Dystrybucja żywności	Osoby objęte pomocą	b.d.	150 000	b.d.	160 500
	Dystrybuowana żywność (kg)	2 476 967		1 453 866	
Pomoc medyczna i zaopatrzenie w leki i materiały medyczne	Udzielone porady, świadczenia lekarskie i pielęgniarskie	2 694	160 000	2 126	170 000
	Wykonane opatrunki	2 196		2 124	
	Liczba wydanych opakowań leków	11 066		7 585	
Zlecenie prowadzenia ośrodków dla osób bezdomnych	Dotowane jednostki	5	470 200	4	460 200
	Dotowane miejsca	244		224	
	Osoby korzystające	520		480	
Zapewnienie możliwości dokonania zabiegów higienicznych	Liczba udzielonych zabiegów higienicznych	6 525	40 000	7 400	40 000

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5. POMOC INSTYTUCJONALNA ŚWIADCZONA PRZEZ SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

W sytuacji, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całonocnych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń. Placówki systemu pomocy społecznej oferują wsparcie specjalistyczne

dla dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, bezdomnych, doświadczających przemocy, z problemami wychowawczymi.

Opis placówek dostępny na stronie internetowej: <https://mops.krakow.pl/>.

XI.5.1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)

TABELA XI.35. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2016–2017

	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
DPS dla osób w podeszłym wieku	3	181	206	2	157	215
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	7	911	1 103	8	915	1 058
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych ¹	3	688	689	3	688	732
DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	1	25	26	1	25	27
DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	132	139	1	132	143
DPS dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	165	171	1	165	170
Ogółem	17	2 102	2 334	16	2 082	2 345

¹ DPS os. Szkolne 28 przeznaczony jest dla trzech typów domów zlokalizowanych w różnych budynkach: dla osób przewlekle psychicznie chorych – 50 miejsc, dla osób przewlekle somatycznie chorych – 45 miejsc oraz dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – 45 miejsc. Liczba miejsc i osób korzystających wykazana jest odpowiednio dla domu danego typu, natomiast jednostka wykazana jest tylko jeden raz – w pozycji DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, osoba wymagająca pomocy innych osób z powodu wieku lub niepełnosprawności, może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie Rodzinnego Domu Pomocy. Rodzinny Dom Pomocy stanowi formę

usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu osób wymagających wsparcia w tej formie.

TABELA XI.36. RODZINNE DOMY POMOCY W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Liczba placówek	1	1	1	1
Liczba miejsc	8	8	8	8
Liczba osób, które skorzystały z placówki	8	13	8	8

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.2. OŚRODKI WSPARCIA

Ośrodki wsparcia mają za zadanie podtrzymywanie sprawności psychofizycznej osób starszych dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim, w miejscu zamieszkania. Osoby starsze mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej, bez ostatecznego zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Uczestnicy

otrzymują wsparcie specjalistów, a przede wszystkim – rehabilitację społeczną i usprawniającą oraz pomoc i porady. Mają także zapewnioną rozrywkę. Szczególną formą ośrodków wsparcia są kluby samopomocy, których działania ukierunkowane są na integrację międzypokoleniową, poprzez budowanie relacji pomiędzy osobami starszymi i młodzieżą lub dziećmi

w wieku szkolnym. Ponadto integracja międzypokoleniowa odbywa się w Dziennym Domu *Senior – Wigor*, który został uruchomiony po pozyskaniu dofinansowania z budżetu państwa w ramach Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata

2015–2020. Od 1 marca 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie rozpoczął realizację projektu *W sile wieku*, w ramach którego uruchomiono 5 klubów samopomocy.

TABELA XI.37. OŚRODKI WSPARCIA W LATACH 2016–2017

	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych, w tym:	7	750	1 180	7	750	1 135
kluby samopomocy realizujące zadania integracji międzypokoleniowej	2	60	111	2	60	93
Dzienny Dom <i>Senior – Wigor</i>	1	30	39	1	30	27
Środowiskowe Domy Samopomocy	13	452	526	13	459	522
Klub Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	–	–	–	1	20	18
Kluby Samopomocy <i>W sile wieku</i>	–	–	–	5	100	133
Ogółem	20	1 202	1 706	26	1 329	1 808

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.3. PORADNICTWO RODZINNE I TERAPIA RODZIN

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin realizowane są na zlecenie Gminy przez organizacje pozarządowe. Placówki oferują pomoc dla rodzin w formie terapii rodzinnej, indywidualnej,

grupowej, poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz diagnozę psychologiczną na potrzeby planu pomocy.

TABELA XI.38. PORADNICTWO RODZINNE I TERAPIA RODZIN W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba spotkań terapeutycznych	10 020	10 633	9 540
Liczba udzielonych porad specjalistycznych	2 605	2 476	2 120
Liczba rodzin objętych pomocą ośrodków	1 136	1 238	1 286
Liczba ośrodków	4	4	4

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.4. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Zadanie interwencji kryzysowej realizowane jest poprzez dotowanie Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz sprawowanie nadzoru nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

TABELA XI.39. INTERWENCJA KRYZYSOWA W LATACH 2016–2017

	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą	1	40	49	1	25	36
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	8	4 055	1	8	4 485
Ogrzewalnia dla osób bezdomnych ¹	1	60	356	0	0	0
Miejsca interwencyjnego schronienia dla kobiet w okresie niskich temperatur	1	10	24	1	10	25
Ogółem	4	118	4 484	3	43	4 546

¹ ogrzewalnia działała w ramach zadania interwencji kryzysowej od 1 stycznia do 31 marca 2016 roku

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.5. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W przypadku, kiedy nie ma możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce

opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, interwencyjnego, socjalizacyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego.

TABELA XI.40. CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W LATACH 2016–2017

Typy placówek	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	6	43	44	6	43	46
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego	3	52	140	3	52	145
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego	23	289	281	23	259	257
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego	9	103	130	9	101	115
Ogółem	41	487	595	41	455	563

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.6. OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB BEZDOMNYCH

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia. Jeżeli jest tego pozbawiona, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie

tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach i ogrzewalniach.

TABELA XI.41. OŚRODKI WSPARCIA DLA OSÓB BEZDOMNYCH W LATACH 2016–2017

	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Noclegownia dla Mężczyzn	1	200	493	1	200/180 ¹	565
Schroniska dla Kobiet	2	98	174	2	95	179
Schronisko dla osób bezdomnych, starszych i niepełnosprawnych	1	12	17	1	16	21
Ogrzewalnia dla osób bezdomnych, która od września 2016 roku działa jako placówka całoroczna	1	60	342	1	60	735
Ogółem	5	370	1 026	5	371/351	1 500

¹ do 30 czerwca 2017 roku placówka zapewniała 200 miejsc, od 1 lipca 2017 roku nastąpiła konieczność zmniejszenia liczby miejsc w części schroniskowej, w związku z wejściem w życie standardów podstawowych usług świadczonych w noclegowniach i schroniskach dla osób bezdomnych

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.7. MIESZKANIA CHRONIONE

Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu

w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

TABELA XI.42. MIESZKANIA CHRONIONE W LATACH 2016–2017

	2016			2017		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	8	43	48	10	52	53
Mieszkania chronione dla osób bezdomnych	6	32	40	6	32	40
Mieszkania chronione dla usamodzielnionych wychowanków placówek i rodzin zastępczych	3	17	19	3	17	20
Mieszkania chronione dla kobiet i kobiet z dziećmi	1	20	22	1	30	24
Mieszkania chronione dla osób starszych	2	8	9	2	8	13
Ogółem	20	120	138	22	139	150

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.5.8. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej są wyodrębnionymi organizacyjnie i finansowo placówkami, stwarzającymi osobom niepełnosprawnym i niezdolnym do podjęcia pracy możliwość

rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztaty są finansowane głównie ze środków PFRON.

TABELA XI.43. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ W LATACH 2015–2017

	2015	2016	2017
Liczba placówek	15	15	15
Liczba miejsc	563	563	563

ŹRÓDŁO: MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KRAKOWIE

XI.6. ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z POLITYKI SPOŁECZNEJ PAŃSTWA I GMINY

XI.6.1. ŚWIADCZENIA RODZINNE W 2017 ROKU

Od stycznia 2017 roku rozpoczęto realizację nowego świadczenia – jednorazowego świadczenia *Za życiem*, w wysokości 4 000 PLN. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Warunkiem przyznania powyższego świadczenia jest złożenie w ciągu 12 miesięcy od narodzin dziecka wniosku wraz z odpowiednim zaświadczeniem dotyczącym stanu zdrowia dziecka (wystawionym przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu Ustawy z 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii) oraz dodatkowo zaświadczeniem potwierdzającym pozostawanie matki pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży. Świadczenie to przyznawane jest niezależnie od dochodu.

Pomoc w tym zakresie otrzymało 78 rodzin, na łączną kwotę 312 000 PLN.

Wypłacono 334 949 991 PLN
na świadczenia wychowawcze
dla 49 010 świadczeniobiorców

W 2017 roku zwiększyła się liczba wypłaconych świadczeń z tytułu zasiłku rodzinnego: z 194 128 do 195 447, poza tym o ponad 27% wzrosła liczba świadczeniobiorców pobierających świadczenia rodzicielskie.

TABELA XI.44. LICZBA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH W LATACH 2014–2017

Rodzaje świadczeń rodzinnych	Liczba wypłaconych świadczeń			
	2014	2015	2016	2017
Zasiłek rodzinny	193 584	182 112	194 128	195 447
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	71 166	66 886	73 904	77 954
urodzenia dziecka	949	952	1 534	1 351
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8 056	6 446	7 799	8 334
samotnego wychowywania dziecka	14 906	13 775	14 405	14 762

kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10 781	10 201	10 859	10 849
rozpoczęcia roku szkolnego	11 409	11 065	14 141	17 477
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	656	642	763	885
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	24 409	23 805	24 403	24 296
Świadczenia pielęgnacyjne	11 090	12 040	13 261	14 202
Zasiłki pielęgnacyjne	135 425	133 966	134 138	134 039
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 103	1 491	2 195	2 471
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu gminy	2 138	2 375	2 543	2 399
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	4 229	4 232	5 093	4 673
Zasiłek dla opiekuna	8 743	4 867	3 785	2 916
Świadczenie rodzicielskie	–	–	11 187	14 224

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

TABELA XI.45. LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Świadczeniobiorcy ogółem, z tego:	29 581	28 578	73 303	79 422
pobierający świadczenia rodzinne	25 993	25 233	27 318	27 483
pobierający świadczenie z funduszu alimentacyjnego	3 588	3 345	3 183	2 929
pobierający świadczenie wychowawcze (500+)	–	–	42 802	49 010

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

TABELA XI.46. WYDATKI NA ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE (500+) W LATACH 2014–2017 (W PLN)

Rodzaj świadczenia	2014	2015	2016	2017
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	29 739 012	28 178 112	32 911 604	34 080 243
Świadczenia pielęgnacyjne	8 166 912	14 322 506	17 122 492	19 895 882
Zasiłki pielęgnacyjne	20 720 025	20 496 798	20 523 114	20 507 967
Specjalne zasiłki opiekuńcze	567 321	760 571	1 124 406	1 271 649
Zasiłek dla opiekuna	4 635 517	2 522 708	1 959 872	1 510 505
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	4 229 000	4 232 000	5 093 000	4 673 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu gminy	2 138 000	2 375 000	2 543 000	2 399 000
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	20 200 111	19 488 840	18 461 818	17 249 460
Świadczenie rodzicielskie	–	–	10 365 368	13 101 821
Świadczenia wychowawcze	–	–	241 553 322	334 949 991

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

XI.6.2. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

TABELA XI.47. LICZBA WYDANYCH DECYZJI USTALAJĄCYCH PRAWO DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Decyzje ustalające prawo do świadczeń zdrowotnych	1 615	1 895	1 989	2 603

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

XI.6.3. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

TABELA XI.48. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ ORAZ LEGITYMACJI W LATACH 2014–2017

Rodzaj dokumentu	2014	2015	2016	2017
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	10 314	13 409	7 777	7 590
Orzeczenia o niepełnosprawności	860	983	914	880
Legitymacje osoby niepełnosprawnej ogółem, w tym:	5 268	5 484	4 672	4 318
osoby do 16. roku życia	364	432	484	417

ŹRÓDŁO: BIURO DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

XI.6.4. OPIEKA NAD REPATRIANTAMI

TABELA XI.49. OPIEKA NAD REPATRIANTAMI W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Liczba przybyłych rodzin/ osób, które zostały objęte opieką	0/11 ¹	3/14	1/2 ²	2/9
Liczba osób, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie z budżetu państwa (dotyczy wszystkich osiedlonych na terenie Krakowa repatriantów)	3	12	13	17
Liczba umów zawartych z pracodawcą w ramach aktywizacji zawodowej repatrianta	2	1	2	0

¹ kontynuowano pomoc dla 11 osób przybyłych w 2013 roku

² kontynuowano pomoc (w tym finansową) dla 14 osób przybyłych w 2015 roku

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

W 2017 roku żaden pracodawca nie złożył wniosku o refundację części kosztów poniesionych przez niego w związku z zatrudnieniem repatrianta.

W 2017 roku kontynuowano refundację 2 umów zawartych w 2016 roku.

TABELA XI.50. POMOC DLA SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ W LATACH 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Liczba dzieci romskich, którym pokryto koszt edukacji przedszkolnej	20	17	20	20
Dofinansowania do zakupu podręczników i przyborów szkolnych ¹	116	145	143	0
Liczba zatrudnionych asystentów romskich	3	3	3	3
Liczba osób, które zwiedziły zakupioną wystawę pn. <i>Tradycje, zwyczaje i historia polskich Romów</i>	2 400	2 050	2 080	1 900

¹ zadanie nie było realizowane, gdyż nie jest już finansowane przez MSWiA

ŹRÓDŁO: WYDZIAŁ SPRAW SPOŁECZNYCH UMK

XI.6.5. PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA DS. POLITYKI SENIORALNEJ – GMINNY PROGRAM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I INTEGRACJI OSÓB STARSZYCH NA LATA 2015–2020

Działania kierowane do osób starszych w ramach *Gminnego Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2015–2020* (PASIOS) realizuje – zgodnie z uchwałą nr VIII/112/15 Rady Miasta Krakowa z 4 marca 2015 roku – Referat ds. Młodzieży i Seniorów w Biurze Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych, we współpracy z Doradcą, a później z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej, Krakowskim Centrum Seniora, organizacjami pozarządowymi i innymi komórkami Urzędu Miasta Krakowa, we współpracy ze szkołami wyższymi.

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków, którzy osiągnęli wiek 60 lat. Jego celem jest poprawa jakości i poziomu życia tej grupy społecznej, poprzez promowanie aktywności osób starszych, w tym działań wolontariatu, dbałości o stan zdrowia, edukacji oraz integracji międzypokoleniowej.

Realizowano Gminny Program Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych

W 2017 roku zrealizowano:

- *Letnią Akademię Seniora* – cotygodniowe spotkania w czasie wakacji, z ciekawymi prelekcjami, a później dyskusjami. Średnio w zajęciach uczestniczyło 120 osób
- *E-Akademii Seniora* – zwaną Klubem E-senior – zajęcia rozwijające kompetencje seniorów w zakresie technologii informacyjnej. Łącznie z kursów skorzystało ponad 300 osób
- *Miejsca Przyjazne Seniorom* – była to siódma akcja, która promowała miejsca przyjazne seniorom w Krakowie: kawiarnie, sklepy, apteki, instytucje: kultury, edukacyjno-rekreacyjne odpowiadające na potrzeby starszych mieszkańców, poprzez dostosowanie swojej architektury.

Na uroczystej Gali Finałowej akcji, która odbyła się 11 grudnia 2017 roku, wręczono 7 certyfikatów, 6 wyróżnień i 5 dyplomów

- III Mistrzostwa Krakowa Seniorów 60+: we wrześniu na terenie obiektów sportowych klubu KS Bronowianka odbyły się mistrzostwa o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa. Obejmowały m.in. takie konkurencje jak: badminton, biegi, brydż, boule, cyklotrail rowerowy, Nordic Walking, pływanie, ringo, szachy, tenis, tenis stołowy, wielobój sprawnościowy, budowanie wieży, rzutki do tarczy, rzut kołami hula hop, drabina oraz rzut beretem. W mistrzostwach wzięło udział 306 zawodników, w tym 135 kobiet
- Centra Aktywności Seniorów (CAS) – funkcjonowało ich 25 w 14 dzielnicach miasta, przez 5 dni w tygodniu po 4 godziny. Skupiają 2 354 osoby. CAS-y proponują różne zajęcia: ruchowe, prozdrowotne oraz rozwijające zainteresowania i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności. W maju w ramach sieci CAS zorganizowano II Zjazd Centrów Aktywności Seniorów w Wygietzowie, który miał na celu zintegrować wszystkie CAS-y. W Zjeździe wzięło udział 319 seniorów
- W ramach działań związanych z Integracją Seniorów zorganizowano dla seniorów z CAS-ów, KCS oraz RKS wyjście na koncert *Betlejem w Krakowie*. Koncert odbył się 27 stycznia w TAURON Arenie
- Konkurs międzypokoleniowy – w lutym odbyła się uroczysta gala podsumowująca drugą edycję konkursu *Działajmy Razem*. W kwietniu ogłoszono trzecią edycję konkursu skierowanego do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, młodzieżowych domów kultury oraz burs prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków. Do konkursu zgłoszono 7 projektów, spośród których Jury zakwalifikowało 6 do realizacji
- 7 i 21 kwietnia 2017 roku odbyły się „spotkania z lekami”. Spotkania zorganizowane zostały dzięki Prezesowi Okręgowej Izby Aptekarskiej
- *Senioralia* – odbyły się już w czerwcu, częściowo w ramach

III Kongresu „Srebrna Małopolska”. Otrzymała się uroczysta gala *Łączmy pokolenia*, konkurs literacko-plastyczny dla seniorów i dzieci *Mój Kraków*. Całość *Senioraliów* zakończyła się sprzątnięciem Łasku Wolskiego i wspólnym ogniskiem na polanie W. Wobra. Uczestniczyło kilkaset osób

- I Mistrzostwa Wędkarskie Seniorów o puchar Prezydenta Miasta Krakowa – październik
- Koncerty dla seniorów – 11 grudnia w Centrum Kongresowym ICE Kraków. Koncert był częścią Gali Finałowej VII edycji akcji *Miejsca przyjazne seniorom*. Na koncert rozdano ponad 1 800 zaproszeń. Wręczono nagrody dla seniorów – wolontariuszy działających w Centrach Aktywności Seniorów
- 11–12 grudnia 2017 roku odbyła się konferencja pod nazwą „Edukacja do późnej dorosłości”, w której uczestniczyło

około 130 nauczycieli krakowskich szkół. Konferencja była częścią programu realizowanego w szkołach pod tym samym tytułem, który ma kształtować u uczniów postawę odpowiedzialności za siebie przez całe życie – dla lepszej starości, w tym postaw prozdrowotnych

- Rada Krakowskich Seniorów (RKS) – to II kadencja Rady Krakowskich Seniorów, która składa się z 25 członków. Członkowie RKS pracują jako wolontariusze i spotykają się raz w miesiącu, a Zarząd Rady spotyka się cotygodniowo
- Dostęp do informacji – w ramach działań Programu PASIOS prowadzona jest strona internetowa *Kraków dla seniora*, na której są informacje o przedsięwzięciach i interesujących wydarzeniach. W 2017 roku stronę internetową odwiedziło 41 288 użytkowników, było 65 277 wizyt, i 191 741 odsłon

XI.6.6. PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych podejmował działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych, które w sposób pośredni bądź bezpośredni służą polepszeniu sytuacji tej grupy społecznej. W 2017 roku realizowano *Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015–2018*, który został przyjęty uchwałą nr XXXI/506/15 Rady Miasta Krakowa z 2 grudnia 2015 roku, określający kierunki działania Gminy Miejskiej Kraków na rzecz osób niepełnosprawnych na kolejne cztery lata.

Realizowano Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Działania podejmowane i kontynuowane przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych w 2017 roku:

- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. osób Niepełnosprawnych uczestniczyła w pracach Zespołu opracowującego program *Kraków dla Rodziny N*. Program skierowany jest do rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, które będą mogły skorzystać z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień na podstawie Krakowskiej Karty Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem. Są to ulgi związane z miejskimi jednostkami w obszarze: bezpłatnej komunikacji miejskiej, kultury, sportu i rekreacji, edukacji, turystyki
- Gmina Miejska Kraków przystąpiła do *Programu wyrównywania różnic między regionami*, organizowanego przez

PFRON. W roku 2017 zrealizowane zostały 2 zadania z umowy podpisanej w 2016 roku, tj. zakup samochodu osobowego dla DPS przy ul. Łanowej oraz budowa pochylalni przy SOSW nr 6 przy ul. T. Ptaszyckiego 9. W edycji 2017 roku uzyskano środki na realizację 5 projektów w ramach obszaru B programu – likwidacja barier architektonicznych oraz 2 projektów w ramach obszaru D – likwidacja barier transportowych, na łączną kwotę 284 528,11 PLN

- Opracowano *Przewodnik po Krakowie dla niepełnosprawnego turysty* wraz z aplikacją mobilną o dostępności zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem osób poruszających się na wózku. Przewodnik zawiera informacje o najważniejszych zabytkach Krakowa, trasach turystycznych, muzeach, ofercie kulturalnej oraz praktyczne wskazówki. Opracowana została nowa trasa turystyczna *Nowa Huta dla niepełnosprawnego turysty*. Przewodnik został również przetłumaczony na kolejne dwa języki: rosyjski i francuski
- Przetłumaczono na język migowy 76 „najpopularniejszych” procedur UMK, które zostały zamieszczone na BIP
- Nawiązano współpracę z Teatrem Starym, dysponującym sprzętem do audiodeskrypcji, w celu wprowadzenia standardów związanych z realizacją przedstawień tą techniką. Przedstawienie *Płatonów* rozpoczęło porozumienie, na mocy którego co najmniej raz w miesiącu będą realizowane spektakle z audiodeskrypcją
- Współpraca z Radami Dzielnic, które miały do dyspozycji 2 400 769 PLN i wskazały do realizacji 132 zadania
- Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, która wydała 141 opinii o projektach budowlanych finansowanych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków
- Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się: w ramach 11. edycji konkursu *Kraków bez barier*. Obiekty likwidujące bariery architektoniczne w sposób wzorcowy są promowane tablicą z logo *Kraków bez barier*

- Konkurs Ofert dla organizacji pozarządowych w trybie art. 19a Ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie: podpisano 90 (31 w 2016 roku i 11 200 beneficjentów) umów, w których uczestniczyło 15 120 beneficjentów
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi poprzez:
 - Realizację przedsięwzięć integracyjnych – organizacja świątecznych spotkań Prezydenta Miasta Krakowa z osobami niepełnosprawnymi dla około 800 osób
 - Współorganizację konferencji:
 - „Pełno(s)prawny student” – z Fundacją Instytutu Rozwoju Regionalnego
 - Międzynarodowa konferencja naukowa „Wspieranie rozwoju osób z niepełnosprawnością, wobec pytań i odpowiedzi o dobrostan człowieka” – z Uniwersyte-tem Pedagogicznym
 - Międzynarodowa konferencja medyczna „V4-CF” – z Fundacją Pomocy Rodzinom i Chorym na Mukowiscydozę MATIO
 - Międzynarodowy Turniej w Błinde Football – liga europejska, we współpracy z Fundacją „Nie widzę przeszkód”
 - Turniej „Goalball 4a” we współpracy ze Stowarzysze-niem „Warto być razem”
- XVI Cracovia Maraton: edycja zebrała na starcie 97 za-wodników niepełnosprawnych, w tym 38 osób na wózkach inwalidzkich
- Tydzień Osób Niepełnosprawnych *Kocham Kraków z Wza-jemnością* – we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego. XVIII edycja Tygodnia trwała w dniach 31.05-05.06. i obejmowała 34 imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne, które odbywały się na terenie całego Krakowa. Udział wzięło ok. 15 000 osób niepełnosprawnych – realizacja w ramach konkursu ofert i regranting
- XV przegląd teatralno-muzyczny *O buławę Lajkonika* – przyciągnął 200 artystów z przedszkoli, szkół i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych
- *Krakowski Informator dla osób niepełnosprawnych* – opra-cowano i wydano 1 500 egzemplarzy zawierających kompendium wiedzy z zakresu ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych
- Transport osób niepełnosprawnych – dofinansowano transport dla 51 123 osób niepełnosprawnych, w tym 16 616 na wózkach; łącznie dofinansowano 148 930 kilo-metrów przewozów, na kwotę 654 363 PLN
- Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. osób Niepełnospraw-nych zrzesza 23 organizacje pozarządowe
- Aktualizacja informacji na portalu Magiczny Kraków – *Kra-ków Bez Barier*

XI.6.7. PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA DS. RODZINY

Kampania *Kraków stawia na rodzinę* – jest to akcja prorodzinna, propagująca wspólne spędzanie czasu wolnego przez rodziny, dzieci i młodzież oraz aktywność twórczą, która wpływa na integrację rodziny. Kampania skierowana jest do wszystkich mieszkańców Krakowa.

W ramach kampanii odbywają się następujące wydarzenia:

- *Święto Rodziny Krakowskiej* – zorganizowane po raz szósty na bulwarze Czerwieńskim, odbyło się 21 maja 2017 roku. W przygotowanych 60 stoiskach odbywały się gry, konkursy, zabawy. W integracji międzypokoleniowej wzięło udział ok. 8 000 (w 2016 roku ok. 12 000) osób. Odbyły się rodzinne warsztaty plastyczne, muzyczne oraz propagujące zdrowy styl życia oraz można było skorzystać z konsultacji specjalistów, porad psychologów, terapeutów i prawników
- Akcja *Rodzinne pływanie* – zachęca rodziny do wspól-nego, aktywnego i sportowego spędzania wolnego czasu. Na czterech krakowskich basenach rodziny mo-gły skorzystać z bezpłatnej nauki pływania pod okiem doświadczanego instruktora – wzięło w niej udział ok. 1 800 krakowskich rodzin
- *Rodzinny Piknik Piłkarski* – impreza o charakterze ro-dzinno-sportowym odbyła się 3 września 2017 roku w Centrum Sportu Parkowa przy ul. Parkowej 12a. Można było skorzystać m.in. ze strefy animacji, wziąć udział w konkursach muzycznych oraz plastycznych, warsztatach kulinarnych, malowania twarzy. W impre-zie wzięło udział ok. 100 osób
- *Rodzinne zakończenie lata* – rodzinny piknik sportowy odbył się 10 września 2017 roku na stadionie Mię-dzyszkolnego Ośrodka Sportowego Kraków Zachód. W wydarzeniu wzięło udział ok. 150 osób
- Konkurs filmowy *Mój zwierzak mój przyjaciel* – zorga-nizowany we współpracy ze Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży, skierowany do dzieci i młodzieży. Na konkurs nadesłano 40 prac
- Konkurs plastyczny *A ja wolę mojego tatę* – zorganizowa-ny we współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury, al. 29 Listopada 102, skierowany do uczniów szkół pod-stawowych, na który nadesłano 120 prac
- Konkurs językowo-plastyczny *Rodzina* – zorganizowany we współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury „Dom Harcerza”. Konkurs przeznaczony był dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz średnich. W konkursie wzięło udział 110 osób

Kampania *Zdrowe żywienie = mądre myślenie* – kampania gminna, która ma na celu kształtowanie u dzieci i młodzieży nawyków zdrowego odżywiania się, aktywnego, sportowego stylu życia oraz promocję zdrowej żywności w sklepikach szkolnych. Dotyczy zarówno problemu niedożywienia, jak i otyłości wśród dzieci i młodzieży, wypływającej z błędów żywieniowych. W Kampanię włączyły się krakowskie Młodzieżowe Domy Kultury, które realizują działania skierowane do rodzin.

W ramach Kampanii odbyły się:

- konferencja „Edukuj zdrowo – żywienie w placówkach nauczania i wychowania” zorganizowana przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Krakowie. Konferencja skierowana do dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów, odbyła się 5 października 2017 roku. Wzięło w niej udział 120 osób
- konkursy, w których wzięło udział ok. 100 osób:
 - *Gotuj z głową – smacznie i zdrowo!* – we współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury „Dom Harcerza”
 - *Zdrowy rodzinny posiłek* – we współpracy z ośrodkiem Kultury im. C.K. Norwida
 - *Kucharzowo* – we współpracy ze Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży

Kluby Rodziców – projekt wspierał rodziny z dziećmi oraz oczekujące na potomstwo, poprzez stworzenie warunków do dzielenia się doświadczeniem, problemami i dobrymi praktykami związanymi z wychowaniem dzieci. Prowadzono edukację podnoszącą kompetencje rodzicielskie, w tym opiekuńczo-wychowawcze.

W 2017 roku na terenie Krakowa funkcjonowało 29 klubów, w tym 2 prowadzone przez organizacje pozarządowe wyróżnione w ramach otwartego konkursu ofert.

Mecenas Dziecięcych Talentów – pomoc dzieciom wybitnie zdolnym i utalentowanym, uczęszczającym do szkół podstawowych, które ze względów materialnych, bytowych nie mogłyby rozwijać swoich uzdolnień i pasji. Jak również wyrównywanie szans edukacyjnych oraz aktywizacja środowiska lokalnego. Projekt realizowany jest we współpracy z Fundacją Czas Dzieci oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie. W roku 2017 w programie wzięło udział 17 dzieci.

Strefa Nastolatka – adresowana jest do nastolatków, którzy pogubili się, mają trudną sytuację w domu, w relacjach z rówieśnikami. W szczególności doświadczających przemocy fizycznej, psychicznej lub borykających się z chorobą alkoholową rodziców czy opiekunów. Osoby odwiedzające Strefę mogą liczyć na anonimowość, przyjazną i pełną szacunku atmosferę. *Strefa Nastolatka* jest otwarta także dla rodziców i opiekunów, którzy nie wiedzą jak pomóc nastolatkom borykającym się z trudnościami. Organizatorem projektu jest Centrum Kultury „Dworek Białostrzemiński”, Krakowskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych, w ramach działającej w Dworku *Strefy Rodzica*. Partnerem oraz inicjatorem projektu jest Urząd Miasta Krakowa – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny.

Informator Krakowskiej Rodziny – wydawnictwo przygotowane przez Pełnomocnika PMK ds. Rodziny, we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Wydziałami i Jednostkami Miejskimi, skierowane do krakowskich rodzin. Jest przewodnikiem po ofercie miasta: edukacyjnej, sportowej, zdrowotnej. Znajdują się tam informacje o załatwianiu spraw urzędowych, uzyskaniu wsparcia dla rodziny, możliwości ubiegania się o świadczenia, jak i różnorodne propozycje spędzenia wolnego czasu w rodzinnym gronie. W roku 2017 wydano II edycję Informatora w nakładzie 20 000 sztuk.

Krakowska Karta Rodzinna – Gmina Miejska Kraków od 2012 roku realizuje samorządowy program pn. *Krakowska Karta Rodzinna*. Program jest elementem polityki prorodzinnej Krakowa oraz stanowi system licznych zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do krakowskich rodzin wielodzietnych. Początkowo program skierowany był do rodzin posiadających na utrzymaniu co najmniej czworo dzieci, a od września 2014 roku, zgodnie z uchwałą nr CIX/1646/14 Rady Miasta Krakowa z 11 czerwca 2014 roku w sprawie wprowadzenia i realizacji programu pn. *Krakowska Karta Rodzinna 3+*, uprawnione do posiadania Karty są rodziny z co najmniej trojgiem dzieci. *Krakowska Karta Rodzinna 3+ (KKR)* działa w następujących obszarach:

- komunikacja miejska
- kultura i rozrywka
- sport, rekreacja i wypoczynek
- opieka nad dziećmi do lat 3, oświata i wychowanie
- zdrowie
- gastronomia i sklepy
- usługi

Najistotniejszymi elementami systemu wsparcia w ramach działania Gminy Kraków są:

- bezpłatna komunikacja miejska dla dzieci i młodzieży
- 50% zniżki w opłatach za bilety wstępu do miejskich instytucji kultury
- 50% zniżki w opłatach za bilety wstępu na miejskie baseny
- 50% zniżka na zakup biletu do miejskiego ZOO
- 50% zniżka w opłacie za płatne godziny w miejskim przedszkolu
- zwolnienie z opłat za pobyt dzieci w samorządowych żłobkach
- zwolnienie z kryterium dochodowego osób starających się o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, tzw. „becikowego gminnego”
- pomoc w preorientacji zawodowej
- możliwość odpracowania zadłużenia czynszowego
- pierwszeństwo w zapisach do programów profilaktyki zdrowotnej
- pierwszeństwo w Punkcie Konsultacyjnym prowadzonym przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie
- zniżka na opłaty startowe podczas imprez sportowych organizowanych przez ZIS